

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения 2

Съобщения,
изкуство думи... 5

Изкуство думи... 6

Хроника 11

Хроника,
международна дейност 13

Изкуство, думи... 16

IN MEMORIAM 20

Оформление:

Александър Стефанов

Фотограф:

Дени Кръстев

Редактор:

Марияна Аврамова

На корицата:

Данаил Райков –

„По стихотворение
на Константин Павлов“

За контакти и реклама:

тел. 02) 944 4141

02) 943 4421

факс: 02) 946 0212

press@sbhart.com

ИнфоСБХ

ISSN 1310-9448

Зahari Зограф – „Автопортрет“, детайл

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

РЕАЛНОСТ/ФИКЦИЯ

Ръководството на секция „Живопис“ обявява предстоящата обща изложба на секцията с мото: „**Реалност/Фикция**“. В названието се съдържа енергията, заложена в природата на изкуството като проекция, илюзия, която представя идея за реалност. Реалност като проявена същност, разбрана творчески, релативно. Реалност – фантазно, утолично или поетично трансформирана и превърната изцяло в нова художествена действителност.

Реалност/Фикция – открива безгранично поле за творческа интерпретация. Изложбата ще се състои от 19 юни до 9 юли, на I и II етаж на Центъра за съвременно изкуство, „Шипка“ 6. Дата за приемане на творбите: 15 юни, от 10 до 18 часа. По статут всеки художник може да представи за участие до 3 произведения, без ограничение във формат, техника и материал. Могат да участват както членове на СБХ, така и нечленове, които се изразяват със средствата на живописата.

Изложбата ще бъде селектирана от жури от ръководството на секция „Живопис“, назначено от Управителния съвет на СБХ.

От 24 до 28 април в галерия „Академия“ ще се проведе годишната изложба на секция „**Реставрация**“ под надслов „Форум-Реставрация 2009“. Проявата се организира съвместно с Националната художествена академия, Асоциацията на реставраторите в България и Съюза на българските художници.

Приемане на заявки за участие се извършва до 13 март (петък) при ръководителя на секцията

Стефко Аенски – Stefal63@yahoo.com и помощник-секретаря Стефан Белишки – stefan_belishki@yahoo.com.

Съобщаваме, че предприятие „СБХ-Карьера“ АД (бивш Комбинат за монументална пластика „Иплиянци“) разполага с база и квалифицирани специалисти за увеличаване на проекти и отливане в бронз или изпълнение в камък на скулптура, скулптурна декорация, декоративна пластика и т.н. Цените на услугите са съобразени с пазара и се ползват редица облекчения.

За справки и сведения моля обръщайте се на тел. 02/ 938 12 94, факс 02/938 11 24 или на адрес: София, ул. „Рожен“ 78.

Иван Сиромахов, изпълнителен директор на „СБХ-Карьера“ АД

Инициативният комитет за изграждане на „Паметник на жертвите на комунистическите режими в света“ обявява повторно **конкурс за изграждане на „Паметник на жертвите на комунистическите режими в света“**. В него могат да участват всички професионални художници и архитекти, с изключение на членовете на Инициативния комитет, членовете на комисията, съставила конкурсното задание и членовете на журито. Конкурсната програма и материалите за участие могат да бъдат получени след 1 март 2009 г. в деловодството на СБХ, сайта на СБХ: www.sbhart.com и на сайта www.mydsb.org. Крайният срок за предаване на проектите е 1.07.2009.

VIII МЕЖДУНАРОДНА ГОДИШНА ИЗЛОЖБА-КОНКУРС „ГРАФИКА МАЛЪК ФОРМАТ – МИНИ ПРИНТ“, 2009

Намерения и цели:

Тази международна изложба-конкурс има намерение да покаже, че никое друго изкуство няма толкова голямо приложение в съвременното общество, колкото има графичното изкуство.

Целта е да се съберат заедно участници и произведения от цял свят и да се даде нов принос към контактите между художници и ценители на графиката, както и да се стимулират търсенията в сложното и необятно поле на графичното изкуство.

Организатор:

„ЛЕСЕДРА“ – галерия за съвременни арт проекти
ул. „Милин камък“ 25, кв. Лозенец, 1164 София
тел. 8663 857

www.lessedra.com, e-mail: georgi.kolev@lessedra.com;

„ЛЕСЕДРА“ е основана през 1991 г. Работи по български и международни индивидуални и групови проекти и уъркшоупове (пленери). Организира изложби в страната и в чужбина. Издава каталози за изкуство.

Настоящи значими проекти 2006/2007/2008:

СЪВРЕМЕННА ГРАФИКА ОТ БЪЛГАРИЯ И ЯПОНИЯ; СЕДМА МЕЖДУНАРОДНА ГОДИШНА ИЗЛОЖБА „ГРАФИКА МАЛЪК ФОРМАТ“ 2008; ПРОГРАМА ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ГРАФИЦИ ХУДОЖНИЦИ ОТ ЦЯЛ СВЯТ; 15 ХУДОЖНИЧКИ ГРАФИЧКИ ОТ 15 ДЪРЖАВИ; ФЕСТИВАЛ НА СЪВРЕМЕННАТА ЯПОНСКА ГРАФИКА; Мари Буковски и студенти, АРТ ИНСТИТУТЪТ НА ЧИКАГО...

Представяне на съвременна българска графика на: Международното Биенале на графиката в Кремона, Италия 2007, на ПРИНТ ФОРУМ на Японското графично общество, 2008 и на Атина, 2008.

Условия за участие:

1. Всеки художник може да изпрати не повече от 3 (три) свои произведения: оригинални графики, създадени през 2008/2009 г. Представените произведения могат да бъдат изпълнени във всяка от графичните техники, подписани и номерирани от автора. Максималният размер на творбите е 29 x 23 см. (размер на хартията).

2. Формулярът за участие трябва да придружава произведенията, посочвайки името на художника, адреса, както и заглавието, година на създаване, техника и цена.

3. Творбите следва да се изпратят до „ЛЕСЕДРА“ като „печатен материал“ чрез препоръчана поща малък пакет, нерамкирани, без паспарту и носещи надписа „без търговска стойност“.

4. Таксата за участие е 50 лева за художниците от България и включва организация и реклама на изложбата, издаване и изпращане на каталог, заедно с връщането на произведенията. Таксата може да се плати в брой или с пощенски запис в лева на името на „Леседра“, с означението „Годишна изложба графика“.

За българските художници вместо такса за участие могат да се приемат произведения. В този случай художникът изпраща 3 свои графики в тираж 2 екз. - един за участие в изложбата и втори за организаторите. При участие с по-малко от 3 работи художникът предоставя на организаторите 3 отпечатъка от участващите произведения.

Каталог:

„Леседра“ издава каталог за изложбата, включващ всички приети автори с едно пред-

ставено произведение. Всеки участник трябва да изпрати по електронна поща или на CD своя биография на английски език и лична снимка за представяне в Интернет.

„Леседра“ си запазва правото:

да фотографира и репродуцира графичните произведения за каталога, CD каталога, за галерията в Интернет и за реклама и публичност в медиите.

Жури, награди и изложба:

Независимо международно жури ще селектира и обявява наградите:

– Първа награда – откупка от \$ 500 (откупка на 3 графики в тираж по 2 екз.);

– Втора награда – откупка от \$ 200 (откупка на 3 графики);

– Трета награда – откупка от \$ 100 (откупка на 2 графики);

– Награда за млад автор (български) – равностойността на \$ 300 чрез предоставяне на материали и възможност за подготовка на самостоятелно представяне на следващата годишна изложба.

Журието си запазва правото да даде повече от една втора и една трета награди, както и повече от една награда за млад автор.

Изложбата ще бъде организирана през м. юни – август 2009 г. в галерия „Леседра“.

Графичните произведения на български художници се приемат до 10 април 2009 г. Пратки с печат 10 април 2009 г. ще бъдат приемани за редовни.

Формулярът за участие може да бъде свален от сайта на Леседра, както и да се получи от галерията.

Всички произведения се връщат обратно на авторите заедно с каталог за сметка на Леседра до 3 месеца след приключване на изложбата.

ГОДИШНА ИЗЛОЖБА – АМАТЕРАС, 2009

Годишната изложба за изкуство от хартия, е основана и организирана от Арт Студио Аматерас. Тя е за малък формат творби от хартия – двуизмерни и триизмерни. Осъществява се с подкрепата и любезното съдействие на галерия „Арт Алея“, където ще бъде експонирана изложбата в периода 5.06.2009 – 5.07.2009 г.

Няма ограничения при кандидатстване относно възраст, специалност, техника и видове хартия.

Срок за кандидатстване: 27 март 2009.

За повече информация: www.amateras.eu; Запитвания и въпроси отправяйте към: paperart@amateras.eu

КОНКУРС ЗА КУРАТОРСКИ ПРОЕКТ НА НАЦИОНАЛНИ ЕСЕННИ ИЗЛОЖБИ, ПЛОВДИВ – 2009 ГОДИНА

Община Пловдив, Общински институт „Старинен Пловдив“, Дружество на пловдивските художници и СБХ организират Национални есенни изложби за времето от 1 до 30 септември 2009 на кураторски принцип.

Куратор или кураторски екип, желаещи да реализират изложбите, трябва да предложат на организаторите до 31 март 2009 г. цялостен проект с ясна концепция, с представяне на участващите художници (като се има в предвид четливо участие на пловдивски автор) и проект за оформление на рекламните материали.

Селекционна комисия обсъжда и одобрява за изпълнение един от представените проекти и обявява решението си с протокол в срок до 15 април 2009 г.

Кураторът сключва договор с Община Пловдив за задълженията си и получава възнаграждение в размер на 1200 лв., платими 50% авансово и 50 % след реализацията на проекта. За участващите в проекта художници са предвидени средства за подпомагане на реализацията на изложбите им общо в размер до 2 500 лв., разпределени от куратора.

Организаторите предоставят безплатно изложбени площи в къщите и дворовете на Старинен Пловдив, осигуряват технически и помощен екип за подготовка и вдигане на изложбите и обезпечават финансови средства до 3 800 лв. за рекламни материали (каталог, покана и плакат).

Информация и адрес за изпращане на проектите:

гр. Пловдив 4000, пл. „Стефан Стамболов“ 1

Община Пловдив, Отдел „Култура“, тел. 032 62 44 34

В ПАМЕТ НА ЕДИН ДОСТОЕН ТВОРЕЦ

На 22 ноември се навършват 100 години от рождението на художника живописец Иван Димов Христов. Той е един от доайените на българската живопис. Твори в периода 1930-1995 г. и платната му носят отпечатъка на времето, събитията и личностите, характерни за периода.

Иван Христов е роден в гр. Шумен, където преминават детството и юношеството му. Неговата дарба и любов към рисуването се проявяват рано, а през 1928 г. той е приет в Художествената академия, в класа по живопис на проф. Димитър Гюдженов. При него художникът овладява сериозното отношение към портрета, композицията и усета към багри-те. След завършване на образованието си с отличие той учителствува в Шумен, Попово, Ботевград, Пазарджик, Ст. Загора и София. От 1934 г. членува в Съюза на дружествата на художниците в България и участва в творческите им прояви.

Творчеството на Иван Христов привлича ценителите на изкуството със своите класически стойности. Художникът се изявява в широк тематичен диапазон и проявява предпочитание към портретния жанр. Човекът като образец на положителните черти, душевното благородство, осъзнатата сила заема основно място в произведенията му. Неговата портретна колекция е богата, в нея присъстват образите на Кирил и Методий, Васил Левски, Христо Ботев, Раковски, Иван Вазов, Петко и Пенчо Славейкови, Христо Смирненски, оставили дълбоки следи в паметта на поколенията.

Като всеки творец Иван Христов не остава чужд за красотата на природата, към възрожденската архитектура, те го вдъхновяват, а той ги пресъздава с любов.

Много от творбите на Иван Христов се съхраняват в Националната художествена галерия и в градските галерии в страната. За жалост голяма част от произведенията му, създадени в последните години преди смъртта му са безвъзвратно загубени при пожар.

Ние, които познавахме Ив. Христов, можем да кажем, че той притежаваше завидна скромност, етичност и благородство, обичаше хората, красотата и природата и с любов ги отразяваше. Към това ще добавя, че творците, създали произведения на изкуството, чрез тях продължават да живеят във времето.

Ласкар ВЪЗВЪЗОВ

**Във връзка с издаването на албум – „Васил Левски и изкуството“,
молим художници, галерии и архиви, които притежават творби,
свързани с Апостола да изпратят кратка бележка и опис
с информация за произведението на съставителя на е-мейл адрес:
alart@abv.bg**

Изложба „SUBSTORIES“

9 - 31 януари, изложбена зала „Райко Алексиев“

Съвременната „арт-сцена“, за да използваме израз от текущия журналистически „сленг“, въпреки материалните и финансови трудности, които съпътстват днешния ни живот, се отличава със завидна активност и голямо разнообразие. В тази ситуация не е лесно човек да отсее имитацията от автентичната художническа акция. Ако говорим за стойностни прояви, не бихме могли да отменим изложбата „Substories“, открита в столичната галерия на СБХ „Райко Алексиев“. По замисъла на участниците, така, както това е заявено в съпътстващата документация, частицата „суб“, включена в заглавието, би следвало да ни ориентира към нещо „подмолно, неформално, непризнато“. В постмодерен контекст обаче това са, струва ми се, по-скоро личностните „малки разкази“, на които се е разпаднал „големият“ единствен разказ, свойствен на предишната епоха.

Но има и още нещо. Авторите Божидар Бояджиев, Васил Абаджиев, Валентина Иванчева, Георги Пасев, Емил Желязков, Лазар Лютаков и Янко Атанасов, оттласквайки се от корените на традиционната си професионална академична подготовка стигат, всеки по своему, до нови и твърде разнообразни форми на изказ, обединени единствено от общото мото на експозицията. Трансформациите на рисунъчното или „живописно-пластичното“ начало в концептуални публични жестове без ущърб на визията, на изобразителната естетика, свойствена на „ръкотворния“ художнически изказ, е едно от достойнствата на „Substories“. Впечатлява и своеобразното съчетание между социалната рефлексия и екзистенциалната проблематика.

Божидар Бояджиев напоследък се занимава с динамиката на „реалните“ и „виртуалните“ (които стават също толкова „реални“) средства в изграждането на визуалния образ. Той се представя с цикъл опуси, групирани под общия етикет „Storyboarding the goblin-cat“. Този амбивалентен персонаж, наречен „Некомата“, е свързан с японски народни предания и легенди. Фигурката на жената-котка присъства в изложбата наред с 21 рисунки-колажи, в

Част от изложбата

които изображението й по особен начин кореспондира с „вградените“ масмедийни клишеа и текстове на различни езици. Цитирането, серийността, пародирането и абсурдизмът са „обща места“, които авторът интелигентно и тънко е индивидуализирал посредством „режисурата“ на композициите и великолепия рисунък като своеобразен личностен контрапункт на обезличаващите стереотипи.

Васил Абаджиев визуализира цитати от Самюел Бекет, гравирайки ги върху стъклени плочки. В една минималистична естетика на тях са изписани цитатите „Няма „аз“, „Няма „съм“ и „Няма „има“, които като своеобразни формули свързват авторската идея с философията на великия ирландски писател. Зад привидната „простота“ на видимото се крие твърде значителен асоциативен обем, свойствен на автентичния концептуален жест.

Валентина Иванчева се представя с рисуван анимационен филм клип. Зигзагообразният, насечен рисунък сякаш е пластическата транспонация на вътрешните конфликти, извирани от недрата на съвременната детска агресивност.

Георги Пасев почти единствен остава на терена на „добрата стара живопис“ с полиптих от 15 малки картини, озаглавен „Crime TV“. Със средствата на тоналната живопис са интерпретирани „ситуации-типове“ на масмедийната образност, импулсирани от телевизионни сериали, свързани с натрапчивите облъчвания на „екшъните“.

Емил Желязков с „Портрет на Андрей“, неродения син на художника, също, на пръв поглед, съблюдава границите на изобразителното изкуство, но концептуализира посланието, съчетавайки протоколната обезличеност на конвенционалните знаци с острото усещане за експресивност и непосредственото внушение на живописната мазка.

В изложбата са представени и два филма. „Легендата за Белия майстор“, found footage на DVD, 84“ е „самодееен“ филм с български „хоби“ кунг-фу интерпретатори, показващ компенсаторно, домашно мислене, насочено към изграждане на усещане за собствена значимост. Създаването му от страна на „запалняковци“ по бойни изкуства е част от умилителен пореди наивността си субкултурен процес, показателен в своето индиректно свидетелство за характеристики от най-различен порядък. Творбата на Лазар Лютаков е първият български кунг-фу филм, преведен на китайски език.

Филмът на Янко Атанасов „Добро утро, Китай“ е построен върху реален инцидент, случил се в град Джънджоу, провинция Хън-нян. Изобразителната страна на филма, много силна и впечатляваща, пресъздава със специфичните изразни възможности на 3D анимацията енигматиката и абсурда на случая.

Изложбата „Substories“ е добър пример за организирането на пространството по начин, който дава възможност едновременно както за взаимопреливане и кръстосване на идеи и визии, така и за оптимална изява на всеки един от участниците.

Чавадар ПОПОВ

Георги Пасев – „Crime TV“

Данаил Райков – сценография, живопис

16 януари – 2 февруари, ул. „Шипка“ 6, ет. 3

Тази изключителна, приказна изложба е резултат на една случайност, на една непредвидена среща с художника Данаил Райков.

Подробностите от тази среща не са важни, но ми е интересно, че видях човек, притихнал в своята скромност с очи сини – детински чисти и един малък каталог с картини, изразяващи наивността на човешката му душа.

Сега сме тук, сами пред неговото изкуство! Художникът го няма. Дано Бог се пребори с коварната му болест.

Неговите произведения са отпечатък на детинска искреност. (Децата винаги са блажени.) Самотник в своята истина, той я споделя с нас и ни казва, че въпреки всичко Раят е в неговата душа. Един тъжен и самотен Рай, който обгръща света, стоплен от сърцето на художника. Вървим сред картините и ни става красиво, спокойно и топло въпреки зимните пейзажи. Може би това е най-хубавото, което е създал. Той владее изтънко сиво-бялото, сложно нюансирано с много пестеливи детайли. Бялото, в което прозира усещане за мъдростта на твореца, мистична светлина, религиозна святост и митологична вглъбеност.

С лекота ни подарява от пролетната цветност на синьо-зеленото. Втъкава приказни образи на животни в цветните композиции, които присъстват като Богове и раздават земни блага на хората.

В тази изложба виждаме един ангелски свят, наситен с тъга и самота. Пропит с източната мъдрост на самотник-аскет, освободен от битовизма на живота, зареян в безкрайността на Божествената тишина.

Николай МАЙСТОРОВ

Данаил Райков – детайл

„ПАНАХИДА ЗА БРЯСТОВЕТЕ“

20 януари – 8 февруари, ул. „Шипка“ 6, ет.4

Екологичното послание на Неделчо Нанев

Откривам изложбата на Неделчо Нанев, не само защото го познавам близо 30 години и не защото с него успяхме да запечатаме на филмова лента някои от най-ценните български ръкописи като Асеманиевото евангелие, Лондонското евангелие на цар Иван-Александър, Манасиевата летопис и Томичовия псалтир, старопрестолния Търновград.

Не съм единствената, работила и имала щастието да общува с него, подчертавам общува – малко позабравено състояние, то няма нищо общо с това, което сега често наричат комуникиране, една не особено привлекателна дума, или поне за мен лишена от емоционалност.

Откривам сега изложбата не на реализирания се в киното художник, а една изложба послание – дума, с каквато накрая все по-често ми се случва да назовавам изложбите, не само на мои връстници или по-възрастни от мен, но и на значително по-млади колеги.

В тази изложба няма да видим живописните му архитектурни видения от стара София, живописните миниатюри, с които преди четири години ни зарадва. Това бе изложбата, с която в галерия „Българи“ почетохме, а не „отчетохме“ 75-годишнината на Неделчо Нанев, както после видях, че тя е наречена от един мой колега.

В новата изложба на Неделчо Нанев се усеща едно продължение на екзистенциалните проблеми, които винаги са го вълнували и които той представи след престоя си в Северна Африка преди 30 години.

Тогава Антоний Дяков нарече, много сполучливо, картините му от пустинята „лунни пейзажи“, не само защото част от тях бяха посветени на

Лунната планина на Сахара. В тази изложба той показва три цикъла „Времето“, „Патината на времето“ и „Настроения“, и трите посветени на най-трудното – цвета на времето и неговата рефлексия върху най-непостоянното у човека – мимолетното настроение. За да уловиш подобно състояние като психологичен еквивалент, самият ти трябва да притежаваш чувствителни струни и сетива и, не на последно място – да успееш да осмислиш философски, случващото се около теб, като част от философията на човешкото битие. В тези живописни късове от пустинята предметността бе така дифузна, че на моменти те приличаха на лирични абстракции, напомнящи спомени от преживяното.

Картините в настоящата изложба са включени в един-единствен цикъл, който художникът е нарекъл „Панахида за брястовете“, или умрелите брястове. Като всички негови изложби и тази е резултат от дълго носена лична драма и собствено преживяване, препокриващи се с болката от умиращите дървета, от които са останали само белите стволове и клони, напомнящи изсъхнали ръце.

Ръце, които се опитват безуспешно да докоснат небето, като тези на гаснещия живот на най-близкия до него човек. И за да види зрителя драмата на случващото се с живата природа, гората на Кремиковци, която не е единствената гора от мъртви дървета, той срязва короните им и фактически създава илюзията за изсъхналото сухожилие на умираща човешка материя.

Преди близо 30 години, снимайки филма с Жан-Мари Дро за Нерон, по собствено желание на Димитър Казаков направихме епизод в гората на умрелите брястове до Роженския манастир. Там Нерон се вълпел във вълк, виещ към луната по начин, който напомня воя на вълчицата при загубата на вълчета ѝ. От всички епизоди Нерон най-много държеше именно този да остане във филма като показателен за човешката небрежност и високомерие към природата и животните. Така той обясняваше в своите монолози след снимките причините за това негово настояване.

Мъртвите брястове на Неделчо Нанев са перфектни като цвetoва хармония и това не се дължи на неговата компетентност от дългогодишното му преподаване на теория на цветовете в Художествената академия, нито на особено честото филмово кадриране на творбите му. Те по-скоро привличат с начина, по който той намира пластичен еквивалент на преплетените изсъхнали клони.

Картините му са своеобразен, чисто негов живописен ребус, който бих назовала, ако си послужи с езика на поезията, цветна алитерация. Една форма, в която жива и мъртва природа така се преливат, че от липсата на граници между тях се ражда една нова форма, нова жива материя, която аз бих нарекла живописна структура, наподобяваща безрайното движение на плазмата.

В това пулсиращо въздействие на цветната материя в платната му, се откриват белезите на чисто Неделчо-Наневската жизненост, с която той върви в живота от най-ранна възраст и се бори с житейските трудности, които при него специално са били в изобилие.

Така че панахидата на Неделчо Нанев за мъртвите брястове е и послание към нас да не допускаме да се превърнем в подобни мъртви съзерцатели на ставащото около нас и тъй като вярвам в изконния смисъл и призвание на изкуството, формулирано като че ли най-кратко и точно от Андре Малро, ще завърша това, необичайно представяне на изложбата на Неделчо Нанев, с тях.

„Не забравяйте никога, че ролята на изкуството е да изреже катаракта, пердето на очите, т.е. да ни даде възможност да прогледнем и да ни направи вечно зрящи“.

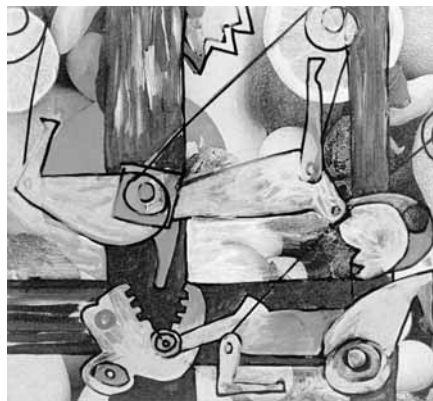
Аксиния ДЖУРОВА

Гълъб Гълъбов откри своя живописна изложба „Обратно броене“ на 31 януари в галерия „Арт 36“.

Пенка Минчева

Галерия „Агрион“ от 21 януари до 14 февруари приюти изложбата на **Пенка Минчева**. Тя обедини 14 творби от проекта си „Карфици“ с тема „Приятелите“. Приятелите са нашите домашни любимци, които са винаги готови да ни дадат любовта си, но и да търпят мъката, която често им причиняваме. Какво ни носи това приятелство – страдание или радост са въпроси, които съпътстват тази изложба.

Любен Костов

„Ключалката“ е проект от дървени машини на **Любен Костов** в галерия „Килера“ от 21 януари до 16 февруари.

От 5 до 16 декември се състоя Първият международен зимен пленер „Копанник 2008“ в гр. Лепосавич, Косово. От българс-

ка страна участваха **Миряна Савова** и **Мария Златанова**. Пленерът бе организиран от Центъра за култура в гр. Лепосавич и радио Косовска Митровица. Тази първа живописна проява бе с балканска насоченост и осъществи стремежа на организаторите за сближаване и преодоляване на различията между балканските народи чрез изкуство.

За пета поредна година от 9 до 28 февруари, галерия „Дебют“ осъществи изложба с творби от ателието на **акад. Илия Петров**. Инициативата се организира със съдействието на г-н Божин Танчев и Банка Пиреос и спомогна да преоткрием доказателствата на автора за безкрайното разнообразие и красотата, за смислеността и професионализма.

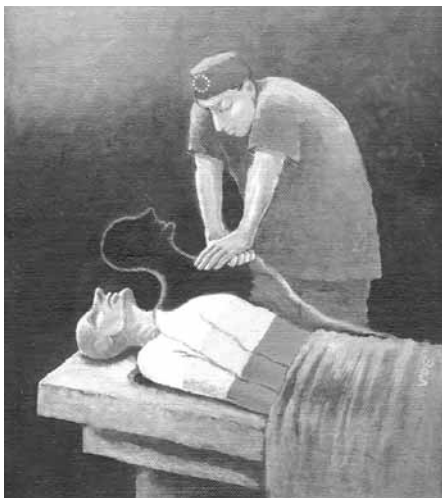
ВЪЛШЕБСТВО В ЦВЯТ

Известният акварелист **Сава Цоновски** отново ни зарадва със своя изложба на „Шипка“ 6. Във фоайето на 4-тия етаж видяхме над 30 акварела – пейзажи, изобразяващи годишните времена в българското село – любима тема на художника. Акварелите на Сава Цоновски по своеобразен начин създават приятно настроение и емоции. Те са музика за душата с нежното си излъчване. Авторът е пресъздал един вълшебен, приказен свят. В него освен пейзажа и детайлите от селския бит се усеща и хармонията между човека и природата. Всичко това е рисувано майсторски, с много усет и любов. В картините на Цоновски е отразено и патриотичното му послание да бъдем българи и да познаваме корените си. Сава Цоновски е индивидуалист, но за тези, които познават добре българското изкуство, няма да остане незабелязано влиянието на неговия учител от Художествената академия проф. Илия Петров. Сава Цоновски е роден през 1922 г. в село Ботево, Врачански окръг. Завършва Художествената академия в класа на Илия Петров през 1955 г. Един от ветераните на Съюза на българските художници и почетен негов член. През годините Цоновски работи предимно с ак-

варелна техника, призната за най-трудния материал за изграждане на колоритни решения. Малко са художниците познати в българското изкуство, „победили“ тази сложна техника. Анна Кръстева

Националният конкурс за карикатура „Евросапиенс“ е съвместен проект на Дома на хумора и сатирата – Габрово и финансиран от депутата в Европейския парламент (ЕНП-ЕД/ГЕРБ) Николай Младенов. Той бе обявен през есента на 2008 г., като за участие в него бяха поканени майстори на сатиричната рисунка в България, лауреати на престижни награди от национални и международни конкурси за карикатура. Сред тях бяха: **Чавдар Николов, Румен Драгостинов, Ивайло Цветков, Анатолий Станкулов, Иван Кутузов, Любомир Михайлов, Стоян Дечев, Илиян Савков, Алла и Чавдар Георгиеви, Христо Комарницки, Веселин Зидаров, Светлин Стефанов, Пламен Пенев, Валентин Георгиев, Живко Тенев, Цочо Пеев, Дечко Николов.** Задачата им бе да изразят със средствата на хумора своето отношение към политиките на Европейския съюз.

На 3 и 4 февруари жури определи наг-

Валентин Георгиев

радите на конкурса: Първата награда спечели **Дечко Николов**, втората награда бе присъдена на **Валентин Георгиев**, а с третата награда – **Иван Кутузов-Кути**.

Предстои на 1 април 2009 г. – Ден на шегата и рожден ден на Дома на хумора и сатирата – изложбата да бъде открита едновременно в Дома на хумора в Габрово и в Европейския парламент в Брюксел. Тя ще се придружава от двуезичен цветен каталог, издаден с финансовата помощ на Европейския информационен център Eugore Direct и Габровската търговско-промишлена палата.

Евродепутатът Николай Младенов финансира цялостното представяне на изложбата в Брюксел, отпечатването на луксозен плакат за събитието и двуезична дупляна, представяща организаторите и оригиналния проект.

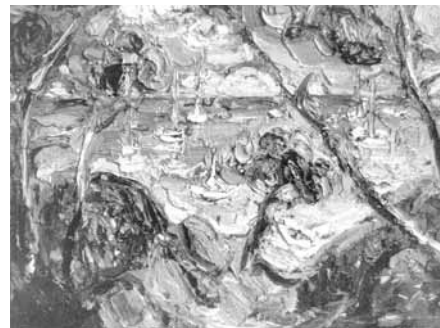

Нина Русева

„Картини от Антарктида“ е нарекла изложбата си **Нина Русева**, която галерия „Кръг +“ представи от 22 януари до 14 февруари. Авторката казва за живописните си платна, че това е интерпретирано на натурата и превръщане на изходната позиция в неузнаваем образ.

На 12 февруари 2009 г. в зала 7 на Дома на хумора и сатирата бе открита изложбата „15:15“ от плакати на **Люба Томова и**

Ненко Атанасов. Те гостуват по покана на габровската Весела къща и представят най-новата продукция на студиото си за графичен дизайн Poster House. На последните две издания на Международното биенале на хумора и сатирата – Габрово 2005 и 2007 г. художниците последователно са отличени със Специалната награда на Министерството на културата за плакат.

Мария Райчева

Самостоятелната изложба на **Мария Райчева** в галерия София Прес от 20 януари до 13 февруари събра нейните голямоформатни живописни откровения-състояния от Италия и представи една идея, осъществявана през цялата предходна година.

ARTEXTURES 2009 – FRANCE PATCHWORK

V Международен конкурс за съвременно изкуство от текстил, Франция, април 2009 г.

Срок за изпращане на проекти: 10.04.2009 г. (важи датата на пощенското клеймо) Конкурсът е отворен за автори, работещи с текстил. Той позволява чрез творчеството да се намерят между различните вдъхновения и техники, няколко течения, които оживяват света на изкуството днес.

Петото издание ще има две престижни награди: *на Асоциацията за текстил във Франция – награда от 1 000 евро и на Пиер Сушо, главен редактор на списание „Артеншън“ – втора награда.*

Печелившата работа ще бъде публикувана в списание „Артеншън“.

Всеки участник може да участва с най-много две работи с максимални размери 2.20 м. височина и 1.60 м. ширина.

Част от избраните работи ще бъдат изложени през 2009 и 2010 г. в различни музеи във Франция.

На 27 януари в Бургаската художествена галерия „Петко Задгорски“ се откри изложба от рисунки, пластики и акварели на **Маргарит Цанев-Марго**.

Творбите са от фондовете на СГХГ и НУИИ „Илия Петров“ – София.

*Към хроника на бюлетин 10 от 2008 г. се извиняваме, че е пропуснато името на **Димитър Лалев** в текста за книгата „39 съвременни български художници“.*

Отворено писмо на **Лили Вермут** по повод статия във в-к „Труд“ от 3 януари – „**Няма по-страшно от равнодушието**“: „Очаквах да чуя тази реплика на **Светлин Русев** от няколко години и изпитвам истинско облекчение, че той проговори, защото не съм забравила, че той не е оставал равнодушен.

Познавам мисията му и очаквах неговата реакция при всички некоректни, егоистични прояви, които от години помрачават атмосферата, в която живеем. Той се противопоставяше като председател на СБХ дори на конреса, в защита на истината.

Искрено желая на **Светлин** сили и успех, защото само истината, каквато и да е, освобождава човешкия дух“.

Формуляри за участие може да изтеглите от интернет
http://www.francepatchwork.com/actualites/concours/conc_artextures09_1.doc
 Изпращайте запитвания на:
auteur@francepatchwork.com, www.francepatchwork.com

ЧЕТВЪРТО БИЕНАЛЕ НА ГРАВЮРАТА „МЕТАМОРФОЗА“, ФРАНЦИЯ, 2009, (16.05-20.09. 2009г.)

Биеналето се организира от Saint-Maur-des-Fosses, Франция
 Информация за регламента (на френски и английски) може да получите на адрес:
musee@mairie-saint-maur.com и на тел. 33(01)48863328 и факс. 33(01)48834912.
Творбите трябва да се изпратят до Musee de Saint-Maur, Франция от 9.03 до 14.03.2009г., от 11 до 20 часа.

V МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ

„МАЙСТОРИ НА КАРИКАТУРАТА“, ПЛОВДИВ, 2009

Организатори: ОБЩИНА ПЛОВДИВ, РЕГИОНАЛЕН ЕТНОГРАФСКИ МУЗЕЙ - ПЛОВДИВ, ДРУЖЕСТВО НА ПЛОВДИВСКИТЕ КАРИКАТУРИСТИ

Тема: „АЛКОХОЛЪТ И НАРОДИТЕ ПО СВЕТА“

(Темата има толкова подтеми, колкото са народите по света – напр. ракията и българите, уискито и шотландците, водката и руснаците и т.н., и т.н.)

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ:

1. Карикатурното биенале е отворено за професионалисти и любители карикатуристи от цял свят.
2. Всеки участник трябва да изпрати за изложбата минимум една работа с размери 210/297 мм (размер А4).
3. Творбите могат да бъдат цветни или черно-бели.
4. Участниците трябва да изпратят своите работи не по-късно от 31.07.2009 г.
5. Желателно е заедно с работите си участниците да изпратят: фотография или шарж и кратка биография.
6. Международно жури ще определи пет карикатуристи, на които ще се присъди званието „Майстор на карикатурата“.
7. Наградените карикатури не се връщат.
8. Всички останали карикатури се връщат обратно, ако авторът пожелае писмено.
9. Карикатуристите, включени в каталога от изложбата, ще го получат безплатно.
 Време и място: Откриване: 01.10.2009 г., 18.00 ч.
 Регионален Етнографски музей – Пловдив
 Краен срок за получаване на творбите: 31.07.2009 г.
Адрес:
 Регионален Етнографски музей
 ул. „Д-р Чомаков“ 2
 4000 Пловдив
 БЪЛГАРИЯ
 За контакти: 032 626328; 032 625257
 E-mail: etnograph@abv.bg

* Много народи по света си имат своя любима алкохолна напитка, чрез която те се идентифицират пред другите. Това питие има свое запазено място в обичаите и обредите на общността, в делниците и празниците на хората, в техните традиционни вярвания и представи.

При всички случаи имаме едно-единствено упойващо вещество - етанол (независимо дали става въпрос за ракия, палинка, цуйка, шнапс, саке, узо, мастика, коняк, уиски, водка, джин, ром, текила и т.н.), един-единствен биологичен вид (Homo sapiens), а в резултат – многообразие от поведенчески резултати.

Могат ли и майсторите карикатуристи по света да се включат в крос-културното изследване на алкохола? Очакаваме Вашите предложения!

IX МЕЖДУНАРОДНО БИЕНАЛЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНАТА КЕРАМИКА АВЕЙРО, 2009

3.10.2009 – 15.11.2009, Музей Авейро, Португалия

Краен срок за участие: 3 април 2009 г.

Правила

1. Местни и чуждестранни състезатели се канят да участват в Биеналето;
2. Всеки автор може да представи най-много две работи. Работите може да са индивидуални или групови;
3. Специално пространство ще бъде отделено за гостуващите автори;
4. Състезателите трябва предварително да:
 - а) представят формуляр за участие /регистрация / (оригинал с три копия) попълнени на компютър или машина изцяло и четливо, с печатни букви и подписани от автора;
 - б) да предадат автобиография от най-много 20 реда;
 - в) да изпратят цветни дигитални снимки (формат jpg), записани на CD;
 - г) да включат описание на предложената работа с обяснителни бележки за нейните технически характеристики, размер и др;
5. Изброените материали трябва да бъдат изпратени на: C/o Divisao de Accao Cultural, Casa Municipal da Cultura – Edifício Fernando Tavora, Praca da Republica, 3810-156 Aveiro (Portugal) преди 3 април 2009 г.
 - а) Третото копие на формуляра за участие ще бъде подписано, подпечатано и върнато на изпращача от Службата за приемане на изложбата и копието ще служи за разписка;
 - б) При получаване на творбите, второто копие на формуляра за участие ще бъде върнато на изпращача и ще включва информация как работата е била посрещната. Копието трябва да бъде показано при обратното получаване на работите;
 - в) Организационният Комитет ще запази оригинала и първото копие на формуляра за участие;
6. Журито ще направи предварителен избор от изпратените репродукции и документи, описани по-горе .
 - а) Резултатът от предварителния избор ще бъде съобщен своевременно;
 - б) Материалите на неизбраните работи ще бъдат върнати на съответните автори;
8. Избраните творби трябва да се изпратят преди 29 май 2009 г. Времето и мястото ще бъдат съобщени по-късно.
9. Работи получени след датата упомената в предишната точка ще бъдат изключени от изложбата.
10. Работите да бъдат доставени с платени транспортни такси:

11. Крайното допускане на работи в изложбата зависи от визуалното оценяване на оригиналите от журито.

12. Работите могат да бъдат взети само след края на изложбата.

13. От момента на тяхното получаване до момента взимане от автора, отговорността за застраховката е на Организационния Комитет. Максималната застраховка на работата е 5 000 евро.

14. Организационният комитет има право да фотографира избраните за участие работи за каталог на Биеналето и за други рекламни цели без да заплаща за авторски права.

15. Три награди ще бъдат връчени:

– 1-ва награда 15 000 евро;

– 2-ра награда 10 000 евро;

– 3-та награда 5 000 евро.

а) Освен тези три награди, журито може да избере до 6 утешителни награди;

б) Спечелилите творби, с изключение на утешителните награди ще станат собственост на кметството на гр. Авейро

16. Решенията на журито няма да бъде поставяно под съмнение.

17. Организационния Комитет на Биеналето може да предложи за закупуване на Кметството на Авейро всяка изложена работа.

21. Илюстриран каталог на изложбата ще бъде издаден и всеки участник ще получи безплатно копие.

22. Всички изложени работи трябва да бъдат прибрани в срок от 30 дни от крайната дата на Биеналето. Транспортът на творбите е отговорност на автора. Работи не прибрани в срок остават собственост на града.

ИЗЛОЖБАТА „4 ПРОСТРАНСТВА“ ЗА ИДЕЯТА И РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ЕДИН ПРОЕКТ

Идеята за проекта „4 пространства“ се роди преди повече от година. Той беше замислен за четвъртия етаж на галерията на „Шипка“ 6 – за това хубаво и според мен, с атмосфера място. За съжаление, сред натоварения изложен график на СБХ не се намери възможност той да бъде включен. Реших обаче да не го изоставям – беше ме завладяло усещането, че трябва да го направя и потърсих други възможности за осъществяването му. Така, след известни метаморфози в първоначалния план и неизбежните трудности, които съпътстват всяко подобно усилие, проектът бе включен в изложбения план на СГХГ като първа проява за 2009 година. Всъщност идеята за тази изложба е концентрирана върху един въпрос, който винаги съм си задавала:

Кое е най-важното за един художник?

Обектът? Моделът? Образът? Щрихът? Линията? Обемът? Материалът? Цветът? Колоритът? Композицията? Пространството?

Пространството! Това е отговорът ми на този въпрос. Защото пространството е това, пред което един художник се изправя всеки път, когато започва да работи, независимо дали се намира пред листа, пред платното, стената или всяка друга форма. Той трябва да преодолее това пространство, да го промени, да създаде нещо ново и неповторимо. Отивайки по-далеч, бих казала, че инсталацията, която сега диктува модата в съвременното изкуство, е толкова обичана от художниците, защото тя им дава възможност освен да работят едновременно в различни медии и материали, но и да използват все по-големи и по-големи пространства за своите работи. Според Power 100 – една от най-

престижните класации за съвременно изкуство, в нея най-силно са представени художниците, които са известни със своите артинсталации. Заради тях Интернет платформата Second Life, в която единствено е възможно представянето на огромни интерактивни инсталации, се радва на голям интерес и популярност.

Връщам се към втората част на идеята „4 пространства“. В нея няма нищо сложно: всеки от четиримата избрани от мен автори си „хареса“ по една стена в изложбената зала на II етаж на СГХГ, определена за представяне на съвременно изкуство. И там създаде „своето“ пространство.

Пространството на **Бранко Николов** винаги са били идеите. От историята и екологията, до смисъла на живота, тези идеи са изразявани със средствата на графиката или инсталацията. Този път той се представи с видеофилма „Муха“ – една метафора на начина на мислене, който ние имаме тук, на Балканите.

Пространството на **Деля Чаушева** е абстракцията. Този девствен свят никога не е бил изкушаван от сюжета. В него линията и цветът създават запомнящи се диалози между енергията и вдъхновението, независимо дали се водят върху платното, или както е в тази изложба – в рисунката „Това не е очакване. Това е страст.“

Пространството на **Момчил Георгиев** са образите – експресивни, разчитачи на подчертаната си пластичност. В тях е концентрирана особена живописна мощ и усещане за монументалност. На „неговата“ стена има и една необичайна работа, наречена „Новата Мона Лиза“ – тя е нещо като постмодернистично намигване към най-продавания съвременен художник – англичанина Деймиън Хърст.

Пространството на **Симеон Шивачев** са знаците. Монохромните, завършени овали, чиито релефи са важни, колкото и самата им конструкция, в неговата интерпретация се превръщат в знаци на различни състояния. Живописните повърхности на „Лична профилактика“, благодарение на интензивните черни и графитени тонове има и силно материално излъчване, рязко контрастиращо с проектираното на стената до тях изпълнение на ефирната и нежна музика на Моцарт.

След края на тази изложба не съм променила убеждението си – най-важно за един художник е пространството.

И още нещо – най-важното за един критик са художниците и неповторимите пространства, които те създават.

Румяна КОНСТАНТИНОВА

ЗА КАРИКАТУРАТА С ЛЮБОВ

Национална изложба „Карикатура“, 23 януари – 16 февруари, ул. „Шипка“ 6, ет. 2

По повод на 34-тата национална изложба на карикатурата един колега се пошегува, че имал чувството да присъства на концерт, който започва с изпълнение на майсторите на джаза Ал Жеро и Джорж Бенсън, продължава с изпълнение на живо на Ерик Клептън, Бъди Гай и Стив Рей Вън и още преди аплодисментите съвсем да са заглъхнали, залата избухва наново, аплодирайки горещо своите любимци – силиконовите кралици на поп-фолка Десислава, Глория и не знам си кой още? Накрая концертът завършва с изпълнение на смесения хор на 18 обща софийска гимназия с диригент учителя по физкултура и всички си отиват възторжени и доволни.

Абстрахирайки се от музикалната култура на колегата, не можем да отречем, че в момента българската карикатура се движи в няколко основни направления, които са и част от развитието на световната карикатура.

Доминираща в изложбата е редакционната политическа карикатура, позната ни от весника, но се изненадваме и от много силни политически карикатури, правени специално за

изложбата от Алла и Чавдар Георгиеви, Йовчо Савов, Вера Милкова, Цветан Ценков и Георги Каралиев. Все пак извор на политическата карикатура е вестника и имена като Ивайло Цветков, Христо Комарницки, Чавдар Николов, Илиан Савков, Георги Чалъков и Иван Кутузов ежедневно защитават нейната роля като морален коректив на властимащите. За съжаление твърдението на проф. Иван Славов, че сатирата е скалпелът на обществото, с който то изрязва тумора от здравето си тяло, е вече безкрайно остаряло. В няколко поредни годишни изложби карикатуристите кълцах и рязаха до кокал със скалпела на обществото, а днес в изложбата виждаме, че едни и същи персонажи шестват в карикатурата години наред. Изглежда скалпелът не върши работа, метастазите продължават, натрупват се тумор върху тумор и не сме сигурни има ли го още това прословуто здраво тяло на обществения организъм. Изглежда, че политическата машина е конструирана по такъв начин, че произвежда недосегаем от сатирата политически елит. Дали това не обезсмисля съществуването на политическата карикатура? Нима не е истина, че художествената стойност на политическите карикатури и шаржове на Чавдар Николов надхвърлят многократно политическата стойност и морала на неговите персонажи в парламентарното време и министерското пространство? Нима не е истина, че карикатурите на Христо Комарницки, Георги Чалъков, Иван Кутузов служат сякаш за политически пиар на властимащите? Подобно на чалга певците за управляващите е важно да се говори за тях, без значение какво точно, без значение колко остри и злостни са критиките?

Можем да избягаме от тази конкретност, ако проследим една друга насока в българската карикатура – на философското обобщение на същите проблеми. Чрез използване на метафората и абсурда в този тип карикатура личи стремеж към сюрреалистично внуше-

Христо Комарницки

ние. За разлика от сюрреализма, тук абсурдът не е самоцел, а присъства в силна логическа връзка с реалния проблем (темата). Този тип карикатура е близка до плаката, макар и изпълнена с известна доза илюстративност.

В тази посока работят Румен Драгостинов, Валентин Георгиев, Диляна Николова, Стефан Десподов, Милко Диков, Цочо Пеев, Алла и Чавдар Георгиеви. Много често този вид карикатури се правят специално за изложби, обиколили са световните форуми тук и по света и 34-тата национална изложбата е единственият шанс на зрителя да ги види. Румен Драгостинов и Валентин Георгиев са носители и на десетина „Grand Price“ от световните галерии на карикатурата, където международната конкуренция е отчайващо голяма.

Встрани от цялата надпревара стоят творбите на Стоян Дуков и Иван Веселинов. Сякаш нарисувани за собствено удоволствие, в тях личи съзнателно бягство от проблемите, за сметка на стремежа към стил и гротеска, характерни за големите майстори на рисунката. Това могат да си го позволят хора, които са натрупали с годините голям багаж изкуство. Познаваме творчеството и на двамата и им е простено да бъдат над нещата в карикатурата. Не можем да не споменем имената на Владимир Маринов, Никола Георгиев-Кайо, Ириен Трендафилов, Анатолий Станкулов, Коста Драгостинов и разбира се, Велин Андреев – награден от секция „Карикатура“ за цялостно творчество.

В рамките на 34-национална изложба можем да отбележим и експеримента на проф. Стоян Дуков да посее семето на карикатурата и сред своите студенти от класа по анимация в НБУ. Този своеобразен „Cartoon Idol“ съжителства наравно с големите имена в съвременната българска карикатура. Но ще има резултат само ако любовта към изкуството на карикатурата е по-силна от любовта към учителя – карикатурист.

Карикатуристът не може да се култивира. Никой не може да научи друг на чувството за хумор. Карикатуристът е като трънлив бурен, който пониква там, където никой не го очаква. Той е и като едно нежно цвете, много ранимо от бруталността на ежедневието, което никога не расте в саксия.

Любомир МИХАЙЛОВ

НАГРАДИ НА 34 НАЦИОНАЛНА ИЗЛОЖБА КАРИКАТУРА

Награда на СБХ - сатирична пластика от Ишхан Нигохосян

– ХРИСТО КОМАРНИЦКИ

Награда на Столична община на името на Доню Донеv

– СТЕФАН ДЕСПОДОВ

Награда за цялостно творчество на сп. „Тема“

– ВЕЛИН АНДРЕЕВ

Награда на Дома на хумора и сатирата в Габрово

– ИВАЙЛО ЦВЕТКОВ

Награда на в. „Стършел“

– ИВАЙЛО ЦВЕТКОВ

Награда на в. „Дума“

– ВЕНЕЛИН ГЕОРГИЕВ

Награда на в. „Про и Анти“

– КАЛИН НИКОЛОВ

Награда от Георги Чалъков за еротична карикатура

– ЦОЧО ПЕЕВ

Награда за политическа карикатура от името на „Българска нова демокрация“

– ЧАВДАР НИКОЛОВ

Награда на в. „Трета възраст“

– ГЕОРГИ ВЕДРОДЕНСКИ-МОРТОС

ДИМИТЪР Г. ДИМИТРОВ
(1939-2009)

Със скръб изпратихме Д. Г. Димитров.
Простихме се с него, чувствайки голямата
загуба и празнотата, която остави след себе си. Колцина знаят днес – освен
връстниците му, приятели, някои художници и критици – кой беше Д. Г. Димит-
ров, просто Митко и „граф Полски“, както беше назоваван?
Митко беше личност с широка култура в областта на изобразителните
изкуства, литературата и музиката. Щастливо беше събирал познания
от много европейски музеи и градове.
Той беше полски възпитаник, потомствено свързан с Полша
и полската култура двустранно – чрез баща си, известния композитор
и диригент Георги Димитров и чрез майка си – забележителната
художничка Люба Паликарова.
По стара, типично нашенска традиция си спомняме живо и малко късно
КАКВО ТОЧНО е създал един човек в житейския си път.
Обичайно е да си припомняме „веществените“ следи: „Изкуството на XX век –
съдбата на авангарда“ (2001), „Кратка история на изобразителното изкуство“
(1991), книга за полското изкуство, за Антони Пиотровски, очерк за Вермер ван
Делфт (1975), много статии в броевете на списание „Изкуство“.
Гласът на Митко Димитров звучеше в редица просветителски предавания
на Националното радио през 90-те години, в които той неизменно радваше
със сърцато раздаваната широта на възгледите.
В трагичния момент, когато изпращащите Димитров, посягаха към разкаляната
пръст около последното му обиталище, Войчех Галонски прочете слово
от името на посланика на Полша у нас. Аз си спомних далечната година през 60-
те, когато с Димитров и М. Коева работехме, туристически маршрути
до старините на България и културните ѝ богатства, чертаехме условни карти,
хвалехме страната като забележително и неповторимо място.
Днес – вярвам, убедена съм – художниците Любен Зидаров, Хр. Петрова,
Р. Гашаров и още много, на които той импровизирано бе открил изложбите,
или беше посветил страници,
също ще отдадат тъжната си благодарност към неговата личност.
Дора КАМЕНОВА

IN MEMORIAM

Вълко Гайдаров (1937-2009)
Данаил Райков (1932-2009)
Евгения Манолова (1930-2009)
Сашо Рачев (1927-2009)